

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

sum@sum.dk, csk@sum.dk, adt@sum.dk og sagl@sum.dk

21. juni 2023 • AW

Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af sundhedsloven (mulighed for forudgående fravalg af genoplivningsforsøg ved hjertestop)

Ældre Sagen takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Overordnet er Ældre Sagen meget positiv over for lovændringen, der vil give alle borgere, der er fyldt 60 år, og som er i stand til at varetage sine helbredsforhold, ret til at registrere sit ønske om at fravælge at blive forsøgt genoplivet i tilfælde af hjertestop. Det er en lovsikret borgerret, som Ældre Sagen har kæmpet for i flere år.

Nye regler kræver målrettet formidling

For at sikre, at flest muligt får gavn af lovændringen, kræver det, at informationen når bredt ud til både borgere, pårørende, medarbejdere i ældreplejen, praktiserende læger, sygehuspersonale og andre relevante medarbejdere, der har meget borgerkontakt.

Der ligger dermed en vigtig opgave hos myndighederne i at udarbejde god, lettilgængelig og letforståelig information. Det kan for eksempel være skriftlige materialer, kampagner, videoer mv., der kan bruges til formålet. Det er oplagt at samarbejde med relevante organisationer, foreninger og andre aktører for at nå bredt ud. Ældre Sagen stiller sig naturligvis til rådighed.

Kommunikation skal forebygge misforståelser

Der skal ikke herske tvivl om, hvornår en borger har ret til at fravælge genoplivning. Derfor skal det i kommunikationen fremgå helt tydeligt, i hvilke situationer og for hvem ordningen gælder, og at alt sundhedspersonale skal følge og respektere den enkelte borgers beslutning. Der må ikke forekomme lokale fortolkninger af lovgivningen. Det kræver klar og tydelig kommunikation – både til sundhedsprofessionelle og borgere.

Samtidig er det vigtigt at tydeliggøre, at forpligtelsen til at undlade genoplivning kun gælder for sundhedspersoner, der har adgang til den enkelte borgers oplysninger i registret. Da det for mange borgere vil kunne opfattes som en ordning, der i alle situationer vil kunne sikre dem mod at blive genoplivet, bør det tydeligt fremgå, i hvilke konkrete situationer fravalget kan efterleves.

Det er for eksempel vigtigt at tydeliggøre, at pligten til at følge borgerens ønske om fravalg af genoplivningsforsøg ikke gælder for sundhedspersoner, som er tilfældigt til stede og/eller ikke har adgang til oplysningerne. Det er ligeledes vigtigt tydeligt at fremhæve, at de nye regler ikke omfatter almindelige borgere, der fx er vidne til et hjertestop i det offentlige rum, herunder også hjerteløbere.

Der bør afsættes tid og ressourcer til oplæring

Der ligger også en vigtig opgave i at sikre sig, at samtlige sundhedspersoner med borgerkontakt har kendskab til de nye regler og kan informere om disse. Det er ligeledes

afgørende, at samtlige sundhedspersoner har kendskab til, hvordan man slår op i registret, og hvor oplysningerne om den enkelte borgers ønske findes.

Det vil kræve, at der både i kommuner, i almen praksis og på sygehusene afsættes tid og ressourcer til oplæring og instruktion. Det vil ligeledes kræve, at ledelser sikrer, at der foreligger faste rutiner, der aktiveres i de akutte situationer, der opstår ved et hjertestop. Således at samtlige sundhedspersoner ved, hvad de skal foretage sig. Rutinerne skal naturligvis formidles til samtlige relevante medarbejdere, også vikarer og lignende.

Tydeligere information om behandlingstestamenter

I lovforslaget bliver der foreslået en præcisering af ordlyden af bestemmelsen om livs- og behandlingstestamenteordningen, således at de er i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse om mulighed for forudgående fravalg af genoplivningsforsøg ved hjertestop.

Ældre Sagen erfarer, at mange tror, at de er sikret mod at blive genoplivet, hvis de har udfyldt et behandlingstestamente. Derfor har vi i flere år foreslået, at der bliver udarbejdet mere udførlige vejledninger til oprettelse af behandlingstestamente end den nuværende, der er udarbejdet til borgere og pårørende af Styrelsen for Patientsikkerhed.

Det er en oplagt mulighed at få gjort dette i forbindelse med en præcisering af ordlyden af bestemmelsen om livs- og behandlingstestamenteordningen, hvor der også kan henvises til muligheden for at registrere sit ønske i det nye register.

Registrering af borgerens ønsker

Det fremgår af den foreslåede ordning, at borgeren vil kunne registrere sit fravalg via Sundhed.dk eller ved en fysisk blanketordning. I begge tilfælde gælder, at fravalget træder i kraft syv dage efter registreringen, og at den udskudte ikrafttræden er sat ind for at give borgeren betænkningstid i forhold til fravalget.

Det er i den forbindelse relevant at være opmærksom på, at for de borgere, som foretager fravalget via den fysiske blanketordning, vil retten til fravalg i så fald træde i kraft på et senere tidspunkt, end for de borgere, som foretager en digital registrering. Ældre Sagen lægger til grund, at det digitale fravalg medfører en øjeblikkelig digital registrering af borgerens fravalg, hvorimod et fravalg fremsat via fysisk blanket skal håndteres via flere fysiske led (herunder myndighed og fx PostNord). Dette vil medføre en markant længere håndteringstid fra fravalget udfyldes på blanketten, og indtil det faktisk bliver registreret; man kan nemt forstille sig op mod yderligere syv dage i forhold til den digitale registrering (måske endnu længere, hvis blanketten modtages under ferieperioder mv.).

Ældre Sagen foreslår derfor, at for så vidt gælder fravalg, der foretages via den fysiske blanket, skal selve "rejsetiden" for blanketten tælle med, således at fravalget er gældende syv dage efter dateret underskrift.

Bemærk dertil, at det fremgår, at borgere fritaget for Digital Post vil modtage kvitteringer med almindelig post samt en årlig notifikation. Vi mener, at ordet notifikation relaterer sig til en elektronisk handling og foreslår, af hensyn til den sproglige forståelse, at årlig notifikation i stedet omtales som en årlig påmindelse per brev.

Venlig hilsen

Bjarne Hastrup
Adm. direktør